

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ,
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ВИМІРИ**

Матеріали

науково-практичного круглого столу

(м. Суми, 23 січня 2026 року)

Суми
Сумський державний університет
2026

СКЛАД ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Володимир УСТИМЕНКО, д-р юрид. наук, проф., директор ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова НАН України», член-кор. НАН України, член-кор. НАПрН України, заслужений юрист України;

Руслан ДЖАБРАІЛОВ, д-р юрид. наук, проф., заст. директора з наукової роботи ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова НАН України»;

Богдан ДЕРЕВЯНКО, д-р юрид. наук, проф., провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова НАН України»;

Людмила РУДЕНКО, канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки СумДУ;

Марія ПЛОТНИКОВА, канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства СумДУ;

Ольга ШВАГЕР, канд. юрид. наук, асистент кафедри міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства СумДУ

*Рекомендовано до видання
рішенням вченої ради*

*Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 7 від 05.02.2026 року)*

Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри : матеріали науково-практичного круглого столу (м. Суми, 23 січня 2026 р.). – Суми : Сумський державний університет, 2026. – 833 с.

До збірника ввійшли тези доповідей та повідомлення викладачів, студентів, учених та аспірантів ЗВО і наукових установ, які брали участь у науково-практичному круглому столі «Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри», присвяченому актуальним питанням правового регулювання ринків фінансових послуг в Україні та Європейському Союзі.

ЗМІСТ

	C.
ВСТУПНЕ СЛОВО.....	6
<i>Андрущенко І. Г.</i> НЕДОЛІКИ СТРАХОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ КОНСОЛІДАЦІЇ ДО КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	8
<i>Бобик М. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ.....	11
<i>Богдан Б. В.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ.....	15
<i>Бондар Ю. А.</i> ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ.....	19
<i>Вуйма А. Г.</i> ПРОБЛЕМИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО ПОРУШЕННЯ ІНТЕРЕСІВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	22
<i>Гузенко О. П.</i> БЕЗПЕКА ЯК ПЛАТФОРМА ДІЄВОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ.....	27
<i>Дерев'янко Б. В.</i> ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИВАННЯ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	30
<i>Дмитренко Е.С.</i> АДАПТАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	34

Література:

1. Воробей Р.Є. Фінансова система України в умовах сучасних викликів. *Сталий розвиток економіки* 2025. № 2 (53). С. 548-552. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-77>
2. Комарницька І.І. Нормативно-правове регулювання фінансової безпеки України в умовах воєнного стану. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2025. Випуск № 06, Частина 2. С.312-316. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.2.50>
3. Лупенко Ю.О., Радіонов, Ю.Д. Фінансова безпека в умовах війни і в період повоєнного відновлення України. *Економіка України*. 2024. Економіка України. 2024. № 10 (755) С.45-65. URL: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.10.045>
4. Саввопуло К.В. Особливості правового забезпечення фінансової безпеки України в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2025. Серія ПРАВО. Випуск 89: Частина 3 С.92-99. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.3.13>
5. Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИВАННЯ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ¹

Дерев'янко Богдан Володимирович

провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки

¹ Тези доповіді підготовлено у межах виконання наукової теми «Модернізація правового забезпечення сталого інвестування» (номер державної реєстрації 0125U001590).

Українська економіка в умовах війни проти найбільшого за територією та ресурсами у світі ворога, нехай і з екстенсивною моделлю економіки, потребує постійних інвестиційних впливів як для забезпечення оборони, так і для функціонування держави і суспільства як таких. І в цілому певну мінімально необхідну кількість зовнішніх інвестицій українська економіка отримує. Суб'єкти різних секторів і сфер економіки України є не пасивними реципієнтами іноземних інвестицій, а часто виступають повноцінними партнерами іноземним інвесторам. Вони можуть зацікавити інвесторів новітніми розробками і досягненнями. Так, Україна є найпершою країною у світі, до складу збройних сил якої було включено сили безпілотних систем. Ця історична подія відбулася 6 лютого 2024 року [1]. Зрозуміло, що успішне функціонування принципово нових військових підрозділів, виконання ними військових завдань командування неможливе без достатнього технологічного забезпечення. А таке забезпечення здійснюється зусиллями суб'єктів господарювання як мінімум науково-дослідного та виробничого напрямків діяльності. Їх унікальний досвід роботи в умовах обмеженості у фінансах, ресурсах (часто навіть в електроенергії), в умовах загроз життю і здоров'ю власників майна, менеджменту і персоналу є цікавим для іноземних комерсантів. Та питання, що постають перед інвесторами і реципієнтами сьогодні виходять за межі звичайного короткострокового інвестування у стартапи із швидким оборотом капіталу та окупністю.

Сьогодні на рентабельність довгострокового інвестування в економіку, окремих суб'єктів господарювання чи приватних осіб будь-якої країни впливає швидка інфляція усіх валют світу. Часто для аналізу реального ступеня інфляції в американській і європейських економіках застосовують неофіційні показники – міжнародний індекс бігмаку та індекс хот-догу, які показують зміну вартості інгредієнтів названих видів їжі швидкого приготування і самого кінцевого продукту. В Україні, як державі із традиціями здорового харчування, використовують неофіційний індекс борщу. Ці індекси є відносно об'єктивними через значну кількість складових кінцевого продукту, а також через популярність цього продукту і складових. Названі неофіційні індекси на побутовому і загальнодоступному рівні підтверджують девальвацію усіх національних і

міжнародних валют світу у довгостроковій, середньостроковій, а деяких – і в короткостроковій перспективі. В економіці ступінь інфляції валют вимірюють на біржах через зміни курсу дорогоцінних банківських металів – золота, срібла, платини, паладію та інших, а також певної сировини – нафти, природного газу, чорних металів та інших. Ці показники також вказують на девальвацію національних валют у порівнянні із дорогоцінними металами. Так, на сьогодні (після 21 січня 2026 року) вартість тройської унції (31,1 г) чистого золота (999 проба) перевищує 4,8 тис. доларів США. За 5 років банківське золото здорожчало більш ніж у 2,5 рази у доларах США. Це є відкритою загальнодоступною інформацією.

На противагу класичним валютам 17 років тому з'явився перший вид криптовалюти – біткойн. Це була спроба невідомої до сьогодні окремої особи, осіб, суб'єктів бізнесу, їх об'єднань чи певної державної структури сформувати альтернативу сучасній монетарній фінансовій системі. Було закладено ідею, що криптовалюти допоможуть особам і компаніям, які прагнуть зберегти і примножити гроші, це зробити способом, альтернативним класичним. Кілька років тому нами вказувалося, що збереження грошей також є великою проблемою, не меншою за проблему заробляння грошей, адже «нерухомість часто дешевшає, прикраси із дорогоцінних металів і коштовного каміння, рівно як і витвори мистецтва у випадку потреби складно продати швидко і за реальну вартість (до того ж вони вимагають постійних витрат на охорону), акції будь-якого підприємства можуть знецінитися, рівно як знецінюються (у довгостроковій перспективі) грошові одиниці (валюта) усіх без винятку держав світу, ще швидше падає вартість вуглеводнів – вугілля, нафти, газу тощо. Зростають у ціні чиста прісна вода і корисна їжа, але ними неможливо запастися на тривалий строк через фізичну неможливість або високу вартість зберігання з дотриманням якості» [2, с. 33]. Проте і криптовалюти не стали універсальним засобом зберігання і примноження грошей, оскільки сьогодні у момент світової політичної та економічної кризи також втратили від кількох до кількох сотень відсотків (залежно від виду криптовалюти) своєї вартості.

Вважаємо, що в ситуації, яка склалася у світі і зокрема в Україні, внутрішні та іноземні інвестори можуть виграти від інвестування у житлову та комерційну нерухомість у національній валюті України за умови її довготривалого викупу (на основі договорів іпотеки) з

фіксованою вартістю предмета іпотеки та кредитних ставок у національній валюті. При довготривалому інвестуванні у вартісні проекти з великими строками окупності інвестору варто орієнтуватися на курси основних (одного, двох, чотирьох чи декількох) дорогоцінних металів. В умовах скасування на початку 1970-х років Бреттон-Вудської фінансової системи, великими інвестиційними компаніями, міжнародними ТНК у своїх внутрішніх розрахунках прибутковості і рентабельності різних проектів мають застосовуватися певні її аналоги. Вважаємо, що й українським банкам, інвестиційним фондам, компаніям варто розробити і використовувати такі аналогічні системи. Будь-яка сучасна макро- і навіть мікрофінансова система повинна орієнтуватися на диверсифікацію ризиків.

На завершення слід нагадати нещодавно описані у медіа приклади. Так, слідчі органи Китаю у будинку чиновника знайшли великі суми у готівці, документи на елітну нерухомість у різних країнах світу, колекцію преміальних автомобілів, а також 13,5 тон у золотих зливках. Можливо, що крім цього чиновник ще мав рахунки у криптовалюті, які не виявили або про які не вказали. Наведений перелік цінностей не є незвичним для таких випадків, окрім 13,5 тон золота. Один з українських чиновників крім родовищ рідкоземельних металів та значних статків задекларував 5 тонн золотих злитків вартістю близько 4 млрд. грн., які зберігаються у Москві. На цих прикладах можна зрозуміти, що окремі компанії і приватні особи у різних країнах, намагаючись диверсифікувати ризики і зберегти свої статки (про законність і моральний аспект зараз не йдеться), уже переходять до певних приватних аналогів Бреттон-Вудської фінансової системи. На розробку таких приватноправових внутрішньокорпоративних (мікрофінансових) систем із багатьох показників ресурсів (але у першу чергу дорогоцінних металів) мають орієнтуватися українські фінансові і промислові суб'єкти господарювання, і навіть пересічні громадяни, які прагнуть зберегти і примножити свої доходи через інвестування.

Література:

1. Про нарощування спроможностей сил оборони: *Указ Президента України* від 6 лютого 2024 року № 51/2024. Офіційний портал Верховної Ради України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/2024?lang=en#Text>

2. Деревянко Б.В. Ризики здійснення операцій з криптовалютою (біткойнами) громадян і суб'єктів господарювання України. *Формум права*. 2017. № 3. С. 33–39.

Електронне наукове видання

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ,
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ВИМІРИ**

Матеріали

науково-практичного круглого столу

(м. Суми, 23 січня 2026 року)

Відповідальна за випуск О. А. Швагер
Комп'ютерне верстання М. В. Плотнікової

Матеріали друкуються в авторській редакції.
Організаційний комітет не несе відповідальності за точність
наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,
власних імен та інших відомостей, не завжди поділяє позицію авторів.

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 4,82. Обл.-вид. арк. 5,93.

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Харківська, 116, м. Суми, 40007

Свідоцтво про внесення суб'єкта господарювання до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8193 від 15.10.2024.